

ENERGIA — MEEL JA MATEERIA

UNIVERSUM põhineb ainel selles mõttes, et kogu eksistentsi alus on energia ja puhas energia allub Kõikse Isa juhtimisele. Jõud — energia — on nagu igikestev mälestusmärk, mis näitab ja tõendab Kõikse Absoluudi eksisteerimist ja kohalolekut. See Paradiisi Kohalolekutest lähtuv tohutu energiavool ei ole kunagi vääratanud, kunagi hätta jätnud; lõpmatus püsimises ei ole kunagi olnud katkestust.

² Universumi energiajuhtimine toimub alati vastavalt Kõikse Isa isiklikule tahtele ja tema igati tarkadele korraldustele. Seda avaldunud võimsuse ja ringleva energia isiklikku kontrolli kujundavad ümber Igavese Poja kooskõlastatud teod ja otsused, samuti Poja ja Isa ühiste eesmärkide elluviimine Ühise Toimija poolt. Need jumalikud olendid tegutsevad isiklikult ja indiviididena; aga nad tegutsevad ka oma loendamatute alluvate isikutes ja volitustes, kellest igaüks neist väljendab omal moel universumite universumi igavest jumalikku eesmärki. Kuid need jumaliku võimsuse funktsionaalsed ja ajutised teisenemised või muundumised ei muuda mingil määral vähem tõeseks väidet, et kogu jõuenergia allub lõppkokkuvõttes kõige oleva keskmes asuva isikulise Jumala kontrollile.

1. PARADIISI JÕUD JA ENERGIAD

¹ Universum põhineb ainel, kuid elu põhiolemuseks on vaim. Vaimude Isa on ka universumite esivanem; Algse Poja igavene Isa on ka algkuju, Paradiisiisaare igavene allikas.

² Aine — energia —, mis on vaid sama kosmilise reaalsuse erinevad avaldumisvormid, on Kõiksele Isale omane universuminähtus. „Temas sisaldub kõik, mis olemas on.” Võib tunduda, et aine avaldab talle omast energiat ning ilmutab enesest tulevat võimsust, kuid kõigis neis füüsilistes nähtustes avalduvates energiates osalevad gravitatsioonijooned lähtuvad ja sõltuvad Paradiisist. Esimese mõõdetava energiavormi ultimaatoni tuumaks on Paradiis.

³ ¶ Ainele on loomuomane ja universumikosmoses on olemas energiavorm, mida Urantial ei tunta. Kui see avastus lõpuks tehakse, siis tunnevad füüsikud, et nad on lahendanud, vähemalt peaaegu lahendanud, aine saladuse. Sel moel on nad astunud veel ühe sammu Loojale lähemale, aru saanud veel ühest jumaliku meetodi faasist; kuid nad ei ole sellega veel mitte mingis mõttes leidnud Jumalat ega kindlaks teinud, et aine

eksisteerib või looduseadused toimivad eraldi Paradiisi kosmilisest meetodist ja Kõikse Isa motiveerivast eesmärgist.

⁴ Pärast veel suuremat edasiliikumist ja edasisi avastusi, kui Urantia on praeguste teadmistega võrreldes mõõtnatult edasi jõudnud, isegi kui te peaksite saavutama kontrolli aine elektriliste üksuste energiatüürlemiste üle ja võiksite mõjutada nende füüsilisi avaldumisvorme — isegi pärast niisugust võimaliku progressi on füüsikud siiski igavesti võimetud looma ühtainustki aineaatomit või algatama ühtainustki energiasähvatust või lisama ainele seda, mida meie nimetame eluks.

⁵ ¶ Energia loomine ja elu annetamine on Kõikse Isa ja tema kaaslastest Looja-isiksuste eesõigused. Jumalustest voolab pidevalt välja energia ja elu jõgi, kosmosesse suunduv universaalne ja ühine Paradiisi jõu vool. See jumalik energia täidab kogu loodut. Jõukorraldajad algatavad neid muutusi ja kutsuvad ellu need kosmosejõu muundamised, mis tekitavad lõpptulemusena energiat; võimsusesuunajad muundavad energia aineks; nii sünnivadki ainelised maailmad. Elukandjad algatavad surnud aines neid protsesse, mida meie nimetame eluks, aineliseks eluks. Morontia Võimsusejuhendajad tegutsevad ühtemoodi kõigis aineliste ja vaimsete maailmade vahelistes ülemineku maailmades. Kõrgemad vaimudest Loojad käivitavad samasuguseid protsesse jumalikes energiavormides ja neist tekivad aruka elu kõrgemad vaimuvormid.

⁶ ¶ Energia lähtub Paradiisist kujul, mille ta on omandanud jumaliku käsu kohaselt. Energia — puhas energia — saab osa jumaliku korrapära olemusest, selles avaldub sarnasus ühte Jumalasse hõlmatud kolme Jumalaga, nagu nad tegutsevad universumite universumi keskuses. Ja kogu jõud suunatakse ringlusesse Paradiisist, tuleb Paradiisi Kohalolekutest ja pöördub neisse tagasi ning on sisuliselt põhjustamata Põhjuse — Kõikse Isa — avaldumine, sest ilma Isata ei eksisteeriks miski, mis eksisteerib.

⁷ Iseeksisteerivatelt Jumalustelt tulev jõud on iseenesest alati eksisteeriv. Jõuenergia on hävimatu, kadumatu; need Lõpmatu avaldumised võivad piiritult muunduda, lõputult teiseneda ja igavesti ümber kujuneda, kuid mitte mingis mõttes ega mitte mingil määral, isegi mitte vähimalgi kujuteldaval määral, ei saaks nad kunagi hävida ega hävigi. Aga ehkki energia läh-

tub Lõpmatust, ei avaldu see lõputult: praegu kujutel-daval tervikuniversumil on ka välimised piirid.

⁸ Energia on igavene, kuid mitte lõpmatu; see reageerib alati Lõpmatuse kõikehõlmavale haardele. Jõud ja energia jätkuvad igavesti: Paradiisist lähtunud peavad nad sinna tagasi pöörduma, isegi kui määratud ringi täissaamiseks kulub ajastuid ajastute järel. Kõigel, mis pärineb Paradiisi Jumalusest, võib olla saatu-seks üksnes Paradiis või Jumalus.

⁹ ¶ Ja see kõik kinnitab meie usku, et universumite universum on ringjas, mõnevõrra piiratud, kuid korrapärane ja kaugete ulatuv. Kui see nii ei oleks, ilmneks mingis punktis varem või hiljem tõendeid energia am-mendumisest. Kõik seadused, organisatsioonid, hal-damine ja universumi läbiuurijate tunnistused — kõik osutab lõpmatu Jumala, ja praegu veel lõpliku, ringja lõputu universumi olemasolule, mis on peaaegu piiri-tu, ent võrreldes lõpmatusega siiski lõplik.

2. UNIVERSUMI MITTEVAIMSED ENERGIASÜSTEEMID (FÜÜSILISED ENERGIAD)

¹ Mitmesuguste jõu- ja energiatasandite — füüsili-se, mee- ja vaimse tasandi — nimetamiseks ja kirjeldamiseks on ingliskeelseid sõnu tõesti raske leida. Teil aktsep teeritud jõu, energia ja võimsuse definitsioone me oma jutustustes päriselt kasutada ei saa. Keel on nii vaene, et me peame kasutama neid termineid mitmes tähenduses. Näiteks käesolevas kirjas tähistame sõnaga *energia* kõiki tajutava liikumise, tegevuse ja potentsiaali vorme, sõnaga *jõud* energia gravitatsiooneelset astet ja sõnaga *võimsus* energia gravitatsiooni-järgset astet.

² Püüan siiski mõistelist segadust vähendada, soovitan kasutada kosmilise energia, esilekerkiva energia ja universumi võimsuse — füüsilise energia — järgmist liigitust:

³ ¶ 1. *Kosmose võimsusvaru*. See on Määratlematu Absoluudi vaieldamatu kohalolek vabas ruumis. Mõiste hõlmab laiemas tähenduses ka universumijõu potentsiaali ruumis, mis on omane Määratlematu Absoluudi funktsionaalsele täielikkusele, kitsamas mõttes aga märgib see kogu kosmist reaalsust — universeid —, mis liikumatult ja muutumatult Paradiisi-saarelt alguseta ja lõputa igaviku poole kiirgusid.

⁴ Ala-Paradiisile omaste nähtuste hulka kuuluvad tõenäoliselt kolm absoluutse jõu kohaloleku ja tegevuse tsooni: Määratlematu Absoluudi tugitsoon, Paradiisisaare enda tsoon ja vahepealne teatavate veel

kindlakstegemata, võrdsustavate ja kompenseerivate mõjude või tegevuste tsoon. Need kolm kontsentrist tsooni on kosmoserealsuse Paradiisi-tsükli kesk-meks.

⁵ Kosmose võimsusvaru on reaalsuse-eelne; see on Määratlematu Absoluudi valdkond ning reageerib vaid Kõikse Isa isikulisele haardele, vaatamata sellele, et näib olevat muudetav Esmaste Meister-Jõukorraldajate kohaloleku abil.

⁶ Uversal märgitakse kosmose võimsusvaru terminiga absoluuta.

⁷ ¶ 2. *Ürgjõud*. See esindab kosmose võimsusvaru esimest põhimuutust ja võib olla üks Määratlematu Absoluudi tegevusvaldkondi ala-Paradiis. Me teame, et ala-Paradiisist väljuv kosmose kohalolek on mõnevõrra teistsugune kui sisenev. Ent vaatamata niisugustele võimalikele seostele on see kosmose võimsusvaru üldiselt tuntud muundumine ürgjõuks Paradiisi elavate jõukorraldajate pingekohaloleku esmane eristav funktsioon.

⁸ Passiivne ja potentsiaalne jõud muutub aktiivseks ja ürgseks, kui see reageerib Esmaste Ilmnenud Meister-Jõukorraldajate kohaloleku poolt kosmoses tekitatavale takistusele. Jõud ilmub nüüd Määratlematu Absoluudi ainuvaldusest mitmese reageeringuga aladele — sinna, kus reageeritakse teatavatele Tegutseva Jumala poolt algatatud ürgliikumistele ja seejärel teatavatele Kõiksest Absoluudist kiirgavatele kompenseerivatele liikumistele. Ürgjõud näib reageerivat transtsendentssele põhjuslikkusele võrdeliselt selle absoluut-susega.

⁹ Ürgjõudu nimetatakse ka *puhtaks energiaks*, Uversal märgime seda terminiga segregata.

¹⁰ ¶ 3. *Esilekerkivad energiad*. Et muundada kosmose võimsusvaru ürgjõuks, piisab esmaste jõukorraldajate passiivsest kohalolekust ja niisuguses aktiiveeritud ruumiväljas alustavad needsamad jõukorraldajad oma esialgset ja aktiivset tegevust. Enne universumi võimsusena ilmumist peab ürgjõud energia avaldumisaladel läbima kaks selgepiirilist muundumisfaasi. Need kaks esilekerkiva energia taset on:

¹¹ ¶ a. *Võimsusenergia*. See on tugevasti suunatud, massina liikuv, kõrge pingega ja jõuliselt reageeriv energia — esmaste jõukorraldajate tegevusega liikuma pandud hiiglaslikud energiasüsteemid. See esmane ehk võimsusenergia ei reageeri algul selgesti Paradiisi-gravitatsiooni tõmbele, kuigi see reageerib ilmselt kogumassiga või oma suunaga ruumis Paradiisi alaosast toimivate absoluutsete mõjude kogumile. Kui

energia jõuab tasandile, kus ta hakkab reageerima Paradiisi ringja ja absoluutse gravitatsiooni mõjule, asuvad esmaste jõukorraldajate asemel tegutsema nende teised kaaslased.

¹² ¶ b. *Gravitatsioonenergia*. Nüüd ilmuv energia, mis reageerib gravitatsioonile, kannab universumi võimsuse potentsiaali ning sellest saab kogu universumi aine aktiivne esivanem. See teisene ehk gravitatsioonenergia tuleneb energia viimistlemisest, mis tekib Abistavate Transtsendentsete Meister-Jõukorraldajate poolt kehtestatud rõhu-kohalolekust ja pingetendentsidest. Nende jõukäsitsete töö tulemusena jõuab kosmoseenergia kiiresti võimsusenergia etapilt gravitatsioonietapile ning hakkab nüüd otsest reageerima Paradiisi (absoluutse) gravitatsiooni ringjale haardele, ilmutades ka teatavat võimet olla tundlik lineaarse gravitatsiooni tõmbe suhtes, mis on omane peagi ilmuvale energia ja aine elektronikule ja elektronijärgsele ainelisele massile. Niipea kui ilmneb gravitatsioonile reageerimine, võivad Abistavad Transtsendentsed Meister-Jõukorraldajad kosmose energiatsüklonitest taanduda eeldusel, et on olemas Universumi Võimsusesuunajaid, keda sellele tegevusalale lähetada.

¹³ ¶ Jõu varajaste evolutsioonietappide täpsed põhjused on meile üsna ebaselged, kuid me tunneme esilekerkiva energia avaldumise mõlemal tasandil ära Viimase aruka tegevuse. Võimsusenergiat ja gravitatsioonenergiat koos tähistatakse Uversal ühise nimetusega ultimata.

¹⁴ ¶ 4. *Universumivõimsus*. Kosmosejõud on muudetud kosmoseenergiaks ja sellest edasi gravitatsiooni kontrollile alluvaks energiaks. Seega on füüsiline energia küpsenud punktini, mil seda saab suunata võimsuskanalitesse ja panna teenima universumi Loojate mitmesuguseid eesmärke. Seda tööd teevad suuruniversumis — korrastatud ja asustatud loodutes — füüsilise energia mitmekülgsed suunajad, keskused ja juhtijad. Need Universumi Võimsusesuunajad kontrollivad seitsme superuniversumi praeguse energiasüsteemi kolmekümnest faasist enam-vähem täielikult kahtekümnet ühte. See võimsuse-energia-aine valdkond on Seitsmekordse aruka tegevuse ala, kus ta tegutseb Ülima kontrollile alluvas ajas ja ruumis.

¹⁵ Universumivõimsuse valdkonda tähistame Uranial sõnaga gravita.

¹⁶ ¶ 5. *Havona energia*. Käesolevas jutustuses on põhimõtteliselt liigutud Paradiisi suunas, jälgides muunduvat kosmosejõudu tasemelt tasemele kuni aja

ja ruumi universumite energia-võimsuse toimimistasandini. Paradiisi poole edasi minnes vaatleme järgmisena energia eksisteerimise eelset faasi, mis on iseloomulik kesksele universumile. Siin näib arengutsükkel liikuvat tagurpidi; energia-võimsus hakkaks nagu liikuma tagasi jõu suunas, kuid see jõud ei sarnane enam sugugi kosmose võimsusvaru ja ürgjõuga. Havona energiasüsteemid ei ole kahesed, nad on kolmesed. See on Paradiisi-Kolmsuse nimel tegutseva Ühise Toimija eksistentsiaalne energiaala.

¹⁷ Uversal nimetatakse neid Havona energiad terminiga triata.

¹⁸ ¶ 6. *Transtsendentne energia*. See energiasüsteem toimib Paradiisi ülemiselt tasemelt ja lähtub sellelt ning hõlmab ainult absoniitseid rahvaid. Uversal nimetatakse seda terminiga tranosta.

¹⁹ ¶ 7. *Monota*. Energia on jumalikkusele kõige lähedasem siis, kui tegu on Paradiisi energiaga. Me kaldume arvama, et monota on Paradiisi elav mittevaimne energia — Algse Poja elava vaimuenergia igavikuline teisik — seega Kõikse Isa mittevaimne energiasüsteem.

²⁰ Me ei suuda eristada Paradiisi vaimu olemust Paradiisi monota omast, mis tunduvad olevat sarnased. Neil on erinevad nimetused, kuid vaevalt võib teile rääkida väga palju reaalsusest, mille vaimseid ja mittevaimseid avaldumisvorme saab eristada vaid *nime* järgi.

²¹ ¶ Me teame, et lõplikud loodud-olendid võivad jõuda Kõikse Isa palveldamise kogemuseni Seitsmekordse Jumala ja Mõttekohandajate hoolitsuse abil, kuid me kahtleme, kas absoluutsest alamad isiksused, isegi võimsusesuunajad, võiksid aru saada Esimese Suure Allika ja Keskme energia lõputusest. Üks asi aga on kindel: kui võimsusesuunajad tunnevadki kosmosejõu muundamise tehnikat, siis ei avalda nad teistele seda saladust. Minu arvates ei saa nad jõukorraldajate tegevusest täielikult aru.

²² Need võimsusesuunajad ise on energia katalüsaatorid, mis tähendab, et nende kohaloleku mõjul energia segmenteerub, korrastub või koondub üksusteks. Ja see kõik tähendab, et energiale peab olema omane miski, mis ajendab seda nende võimsuse olemusvormide kohaloleku korral selliselt toimima. Nebadoni Melkisedekid nimetasid kosmosejõu universumijõuks muundumise nähtust kunagi üheks seitsmest „jumalikkuse lõpmatusest”. Ja teie oma tõusu jooksul kohalikus universumis sellest punktist kaugemale ei jõua.

²³ ¶ Ehkki me ei saa kosmosejõu päritolust, olemusest ja muundumistest päriselt aru, tunneme me täielikult kõiki esilekerkiva energia käitumise faase alates sellest, mil see hakkab otseselt ja eksimatult reageerima Paradiisi gravitatsiooni mõjule — umbes samast ajast, kui hakkavad tegutsema superuniversumi võimsusesuunajad.

3. AINE LIIGITUS

¹ Aine on kõigis universumites, välja arvatud keskses universumis, ühesugune. Aine füüsikalised omadused sõltuvad selle koostisosade tiirlemiskiirustest, tiirlevate komponentide arvust ja suurusest, sellest, kui kaugel on nad tuumast ehk aines olevast ruumist, samuti mõningate Urantial veel avastamata jõudude kohalolekust.

² Mitmesugustel päikestel, planeetidel ja muudel taevakehadel olev aine jaguneb kümnesse suurde rühma:

³ ¶ 1. ultimaatonlik aine — ainelise eksistentsi esmased füüsilised üksused, energiaosakesed, millest koosnevad elektronid;

⁴ ¶ 2. elektronisene aine — päikese üligaaside plahvatuslik ja tõukav faas;

⁵ ¶ 3. elektronlik aine — aine eristumise elektriline aste — elektronid, prootonid ja mitmesugused muud üksused elektronrühmade mitmekesisuses;

⁶ ¶ 4. aatomisene aine — kuumade päikeste sisemuses laialdaselt sisalduv aine;

⁷ ¶ 5. purunenud aatomid — neid leidub jahtuvates päikestes ja kõikjal kosmoses;

⁸ ¶ 6. ioniseerunud aine — üksikaatomid, mille välimised (keemiliselt aktiivsed) elektronid on lahkunud elektriliste või termiliste mõjude tõttu või röntgenikiirte või lahustavate tegurite toimel;

⁹ ¶ 7. atomaarne aine — elementide korrastatuse keemiline aste, molekulaarse ehk nähtava aine komponendid;

¹⁰ ¶ 8. aine molekulaarne aste — aine, nagu see eksisteerib praegu Urantial tavalistes tingimustes suhteliselt stabiilse ainestumise olekus;

¹¹ ¶ 9. radioaktiivne aine — raskemate elementide lõhustumiskaldumus ja -aktiivsus mõõduka kuumuse ning vähenenud gravitatsioonirõhu tingimustes;

¹² ¶ 10. kollabeerunud aine — suhteliselt püsiv aine, mida leidub külmade või surnud päikeste sisemuses. See aine vorm ei ole tegelikult püsiv; selles on siiski teatavat ultimaatonlikku, isegi elektronlikku tegevust,

kuid need üksused on üksteisele väga lähedal ja nende tiirlemiskiirus on suuresti vähenenud.

¹³ ¶ Eespool on ainet liigitatud selle korrastatuse ning mitte selle loodud-olenditele nähtava välise vormi järgi. Siin pole arvestatud ka energia emergentsuse-eelseid astmeid ega selle igaveseks ainestumist Paradiisis ja keskses universumis.

4. ENERGIA JA MATEERIA TEISENEMISED

¹ Valgus, soojus, elekter, magnetism, keemilised nähtused, energia ja aine on oma päritolult, olemuselt ja saatuselt kõik üks ja seesama, nii nagu teisedki ainelised reaalsused, mida Urantial pole veel avastatud.

² Me ei saa veel täielikult aru neist peaaegu lõpututest muutustest, mis füüsilise energiaga võivad toimuda. Ühes universumis ilmneb see valgusena, teises valguse ja soojusena, kolmandas energiavormidena, mida Urantial veel ei tunta. Loendamata miljonite aastate pärast võib see ilmuda uuesti mingi püsimaatu, voogava elektrilise või magnetilise energia kujul ja kunagi veel hiljem võib see ilmuda taas mõnes järgmises universumis mõne muutliku energiavormina, mis läbib mitmeid muundumisi ning seejärel väliselt füüsiliselt kaob mingis maailmade suures kataklüsmis. Ja siis, loendamata ajastute ning peaaegu lõputu ekslemise järel läbi arvukate universumite, võib seesama energia uuesti ilmuda ja korduvalt oma vormi ja potentsiaali vahetada; ning need muundumised jätkuvad ajastu ajastu järel ja läbi loendamata maailmade. Aine tuiskab edasi, tehes aja jooksul läbi muundumisi, kuid järgib liikudes alati igavikuringi. Isegi kui tal pole võimalik kaua aega oma allika juurde tagasi pöörduda, reageerib ta sellele alati ja kulgeb ikka edasi mööda teed, mille on talle määranud teda väljasaatnud Lõpmatu Isiksus.

³ Võimsuskeskused ja nende kaaslased tegelevad üsna palju ultimaatoni viimisega elektroniringlustesse ja orbiitidele. Need ainulaadsed olendid juhivad ja liidavad võimsust materialiseerunud energia põhiüksuste ultimaatonite oskusliku käsitlemise teel. Nad on selles algelises olekus ringleva energia käskijad. Koos füüsiliste juhtijatega saavad nad energiat tõhusalt juhtida ja suunata ka pärast selle teisendamist elektri tasandile, niinimetatud elektronolekusse. Kuid nende tegevusulatust piirab tohutult see, kui elektrilikult korrastatud energia kulgeb aatomisüsteemide keeristesse. Niisuguse ainestumise korral langevad need energiad täielikult lineaarse gravitatsioonilise tõmbejõu haardesse.

⁴ Gravitatsioon mõjutab võimsuskeskuste ja füüsiliste juhtijate võimsuseliine ning energiakanaleid positiivselt, kuid neil olenditel on gravitatsiooniga ainult negatiivne suhe — neil on antigravitatsioonilised omadused.

⁵ Üle kogu kosmose toimivad külmus ja muud mõjurid ultimaatoneid elektronideks korrastades loovalt. Soojus on elektronide tegevuse mõõt, külmus aga näitab vaid soojuse puudumist — suhtelist energiapuhkust — kosmose universaalse jõulaengu olukorda, kui ei ole ei esilekerkivat energiat ega korrastatud ainet, mis reageeriks gravitatsioonile.

⁶ Gravitatsiooni kohalolek ja mõju hoiabki ära teoreetilise absoluutse nullpunkti tekke, seega tähtedevahelises kosmoses ei ole temperatuur absoluutne null. Kogu korrastatud kosmoses on gravitatsioonile reageerivaid energiavoole, võimsusringlusi ja ultimaatlikke tegevusi, samuti korrastavaid elektronlikke energiasid. Praktilises mõttes ei ole kosmos tühi. Isegi Urantia atmosfäär hõreneb üha enam, kuni see hakkab umbes nelja tuhande kaheksasaja kilomeetri kaugusel sarnanema universumi selle osa keskmise kosmoseainega. Tühjusele kõige lähedasem ruum Nebadonis sisaldab igas kuuptollis [16 cm³] umbes sada ultimaatonit — mis võrdub ühe elektroni ultimaatonite hulga. Nii väikese ainetihedusega ruumi loetakse tegelikult tühjaks ruumiks.

⁷ Temperatuur — soojus ja külmus — on energia ja aine evolutsiooni maailmades gravitatsiooni järel tähtsuselt järgmine. Ultimaatonid kuuletuvad alandlikult äärmuslikele temperatuuridele. Madalamad temperatuurid soodustavad teatavaid kindlaid elektronide ehitusi ja aatomistruktuure, kõrged temperatuurid aga hõlbustavad igasuguseid aatomite lagunemisi ja aine desintegreerumist.

⁸ Kui ainele mõjuvad kuumus ja rõhk, mis on iseloomulik päikeste sisemusele, võivad laguneda kõik peale algelisimate aineühenduste. Seega võib soojuse mõju suuresti ületada gravitatsioonilise stabiilsuse. Kuid ükski teada olev päikesetemperatuur ega rõhk ei saa muundada ultimaatoneid tagasi võimsusenergiaks.

⁹ Lõõmavad päikesed võivad muundada ainet mitmesugusteks energiavormideks, kuid tumedad maailmad ja kogu väliskosmos võivad aeglustada elektronide ja ultimaatonite tegevust punktini, kus need energiad muunduvad maailmade aineks. Teatavad elektronide tihedad ühendused, samuti paljud aatomituumade aine põhiühendused moodustuvad avakosmose äärmiselt madalatel temperatuuridel ning suurenevad

hiljem seetõttu, et nendega ühinevad ainestuva energia suuremad kogused.

¹⁰ Kogu selle energia ja aine lõputu muundumise käigus peame arvestama gravitatsioonirõhu mõju ja ultimaatlike energiateg antigravitatsioonilist käitumist teatavates temperatuuri-, kiiruse- ja tiirlemistingimustes. Kõiki energia ja aine muundumisahtusi mõjutavad ka temperatuur, energiavoolud, kaugus ja elavate jõukorraldajate ning võimsusesuunajate kohalolek.

¹¹ Aine massi suurenemine võrdub energia juurdekasvu ja valguskiiruse ruudu jagatisega. Dünaamilises mõttes võrdub töö, mida puhkeolekus aine võib teha, selle energiaga, mis kulub aine osade kokkutoomisele Paradiisist alates, miinus teel ületatavate jõudude taakistus ja aineosade vastastikune külgetõmme.

¹² ¶ Elektroni-eelsete ainevormide olemasolu näitab asjaolu, et pliil on kaks aatommassi. Esialgse struktuuriga plii kaalub veidi rohkem kui plii, mis tekib uraani radioaktiivsel lõhustumisel, ja see aatommasside vahe näitab tegelikku energiakadu aatomite lagunemisel.

¹³ ¶ Aine suhtelist terviklikkust kindlustab asjaolu, et energia võib neelduda või vabaneda ainult täpselt neis hulkades, mida Urantia teadlased nimetavad kvantideks. See ainelistes maailmades kehtiv tark tingimus aitab universumeid jätkuvalt tegevuses hoida.

¹⁴ Elektronide või muude osakeste asendite nihkumisel vastuvõetav või väljaantav energiakogus on alati kvant või selle kordne, kuid nende energiaüksuste võnkuv ehk laineline käitumine on tervenisti määratud vastavate ainelistes struktuuride mõõtmega. Nende lainjate energiavirvenduste läbimõõt on ultimaatonite, elektronide, aatomite või muude samataoliselt käituvate üksuste omast 860 korda suuremad. Kvantide käitumise lainemehaanilise vaatlemisega kaasnev lõputu segadus tuleneb energialainete kattumisest: kahest laineharjast võib moodustuda topeltkõrgusega hari, aga harja ja nõo kokku langesdes võivad lained vastastikku sumbuda.

5. LAINEENERGIA AVALDUMISVORMID

¹ Orvontoni superuniversumis on sada laineenergia oktaavi. Neist energia avaldumisvormide sajast rühmast tuntakse Urantial kuutkümmend nelja, kas siis tervikuna või osaliselt. Päikesekiired hõlmavad superuniversumi skaalal neli oktaavi, kusjuures nähtavad kiired võtavad enda alla ühe oktaavi, mis on selles seerias number nelikümmend kuus. Sellele järgneb

ultraviolettkiirte rühm, aga kümme oktaavi ülespoole on röntgenikiired, millele järgnevad raadiumi gammakiired. Kolmkümmend kaks oktaavi nähtavast päikesevalgusest ülalpool on väliskosmose energiakiired, mis nii sageli segunevad nendega seotud tibatillukeste tugeva energialaenguga aineosakestega. Nähtavast päikesevalgusest teises suunas liikudes tulevad infrapunakiired ja kolmkümmend oktaavi allpool on raadiolainete rühm.

² ¶ Lainelised energia avaldumisvormid võib Urania XX sajandi teadmiste seisukohalt liigitada kümnesse rühma:

³ 1. *infraultimaatonlikud kiired* — ultimaatonite tiirlemine piirkonnas, kus nad hakkavad omandama kindlat vormi. See on esilekerkiva energia esimene aste, milles lainenähtusi saab eristada ja mõõta;

⁴ ¶ 2. *ultimaatonlikud kiired*. Energia koondumine ultimaatonite üliväikesteks sfäärideks tekitab ruumis võnkumisi, mis on eristatavad ja mõõdetavad. Ja juba ammu enne seda, kui füüsikud ultimaatoni avastavad, avastavad nad kahtlemata nende kiirte saju Urantiale. Need lühikese lainepikkusega võimsad kiired esindavad ultimaatonite algset tegevust ajal, mil nad on aeglustunud punktini, kus nad pöörduvad aine elektronideks korrastumise juurde. Kui ultimaatonid koonduvad elektronideks, toimub tihenemine, mille tagajärjel salvestub energia;

⁵ ¶ 3. *lühikesed kosmosekiired*. Need on lühimad kõigist puhtelektronilikest võnkumistest ja esindavad selle ainevormi aatomieelset astet. Nende kiirte tekkimiseks on vaja erakordselt madalaid või kõrgeid temperatuure. Neid kosmosekiiri on kaht liiki: ühed kaasnevad aatomite sünniga ja teised näitavad aatomite purunemist. Neid kiirgub kõige suuremates kogustes superuniversumi tihedaimalt tasandilt, Linnuteest, mis on ka välisuniversumite tihedaim tasand;

⁶ ¶ 4. *elektronaste*. See energiaaste on seitsmes superuniversumis igasuguse ainstumise aluseks. Kui elektronid suunduvad orbitaaltiirlemises kõrgematelt energiatasanditelt madalamatele, eraldub alati kvante. Kui elektron orbiidil kohta muudab, eraldub või neeldub selle tulemusena väga selgepiirilisi ja ühesuguseid mõõdetavaid valgusenergiaosakesi, kokkupõrkel aga loovutab üksikelektron valgusenergia osakese. Ka positiivsete osakeste ja teiste elektronastme üksuste tegevusega kaasnevad energia lainelised avaldumisvormid;

⁷ ¶ 5. *gammakiired* — kiirgused, mis iseloomustavad atomaarse aine spontaanset lagunemist. Selle

elektrontegevuse vormi parim näide on raadiumi lagunemisega kaasnevad nähtused;

⁸ ¶ 6. *röntgenirühm*. Elektroni aeglustumise järgmisel astmel tekivad mitmesugused päikese röntgenikiirte vormid, samuti kunstlikult tekitatud röntgenikiired. Elektroni laeng tekitab elektrivälja; liikumine tekitab elektrivoolu; vool tekitab magnetvälja. Kui elektron äkki peatatakse, tekitab sellest tulenev elektromagnetiline häiritus röntgenikiire; röntgenikiir *ongi* see häire. Päikese röntgenikiired on identsed kiirtega, mida genereeritakse mehaaniliselt inimkeha sisemuse uurimiseks, nad on ainult natuke pikemad;

⁹ ¶ 7. *ultravioletsed* ehk keemilised päikesevalguse kiired ja mitmesugused mehaaniliselt tekitatud kiired;

¹⁰ ¶ 8. *valge valgus* — päikeste kogu nähtav valgus;

¹¹ ¶ 9. *infrapunakiired* — elektronide tegevuse aeglustumine, veelgi lähemal tajutava soojuse astmele;

¹² ¶ 10. *elektromagnetlained* — energiad, mida Urantial kasutatakse ringhäälingus.

¹³ ¶ Kõigist neist laineenergia tegevuse kümnest faasist saab inimsilm reageerida vaid ühele oktaavile, tavalise päikesevalguse valgele valgusele.

¹⁴ ¶ Niinimetatud eeter on lihtsalt üldnimetus, millega tähistatakse tervet kosmoses esinevate jõu- ja energiategevuste rühma. Ultimaatonid, elektronid ja muud energia massikogumid on ühesugused aineosakesed ning nad kulgevad läbi kosmose tegelikult sirgjooneliselt. Valgus ja kõik muud tuntud energia avaldumisvormid koosnevad selgepiirilistest energiaosakeste jadadest, mis liiguvad sirgjooneliselt, kuni neid ei mõjuta gravitatsioon ega muud jõud. Need energiaosakeste vood näivad teatavates vaatlustes lainenähtustena sellepärast, et neid mõjutavad nii kogu kosmose ühesugune jõutekk, hüpoteetiline eeter, kui ka ühinenud ainekogumite sisesed gravitatsioonipinged. Paljudele energia-aine vormidele annavad lainelise ilme osakeste vahelised kaugused koos energiakiirte algkiirusega.

¹⁵ Siseruumi ergastumine põhjustab kiiresti liikuvate aineosakeste kulgemisel lainereaktsiooni, nii nagu laeva liikumine läbi vee tekitab eri amplituudi ja pikkusega laineid.

¹⁶ Ürgjõu käitumine kutsub tõepoolest esile nähtusi, mis on paljuski analoogilised teie poolt eeldatud eetri-le. Kosmos ei ole tühi: kõik kosmosesfäärid keerlevad ja sööstavad edasi läbi kõikjale leviva võimsusenergia

tohtu ookeani; ka aatomi siseruum ei ole tühi. Vaatamata sellele pole olemas mingit eetrit ja just selle hüpotetilise eetri puudumise tõttu on asustatud planeedil võimalik pääseda päikesele langemisest ning tiirlevatel elektronidel hoiduda tuumale langemast.

6. ULTIMAATONID, ELEKTRONID JA AATOMID

¹ Kuigi kõikse jõu ruumilaeng on homogeenne ja eristumata, kaasneb arenenud energia korrastumise- ga aineks energia kontsentreerumine kindlate mõõtmetega ja kindla kaaluga massikogumiteks — see on täpne reageerimine gravitatsioonile.

² Kohalik ehk lineaarne gravitatsioon hakkab täielikult toimima aine atomaarse korrastatuse ilmnedes. Aatomieelne aine hakkab gravitatsioonile veidi reageerima, kui seda aktiveerida röntgenikiirtega ja muude selliste energiatega, kuid mingit mõõdetavat lineaarse gravitatsiooni tõmmet ei avaldu elektronenergia vabade, mitteseotud ja laenguta osakeste või ühinemata ultimaatonite puhul.

³ ¶ Ultimaatonid tegutsevad vastastikuse külgetõmbejõu mõjul, reageerides vaid Paradiisi ringja gravitatsiooni tõmbele. Et nad lineaarsele gravitatsioonile ei reageeri, triivivad nad seega kaasa kosmose universaalse liikumisega. Ultimaatonite tiirlemiskiirus võib kasvada sellise määrani, et nad hakkavad käituma osaliselt antigravitatsiooniliselt, kuid ilma jõukorraldajate ja võimsusesuunajateta ei suuda nad saavutada eripära kaotamiseks vajalikku kriitilist paokiirust ega pöörduda tagasi võimsusenergia astmele. Looduses pääsevad ultimaatonid füüsilise eksistentsi staatusest vaid siis, kui nad osalevad jahtunud ja sureva päikese lõplikus lagunemises.

⁴ ¶ Ultimaatonid, mida Urantial ei tunta, aeglustuvad läbi füüsilise tegevuse paljude faaside, enne kui jõuavad elektronideks korrastumise eelduseks olevate tiirlemisenergia omadusteni. Ultimaatonitel on kolme liiki liikumist: vastupanu kosmilisele jõule, antigravitatsioonilise potentsiaaliga individuaalne tiirlemine ja saja vastastikku ühendatud ultimaatoni elektronisisesed asendid.

⁵ Vastastikune tõmme hoiab sadat ultimaatonit elektroni koosseisus ja tüüpilises elektronis on alati täpselt sada ultimaatonit. Ühe või mitme ultimaatoni kaotamine hävitab tüüpilise elektroni, tekitades selle- ga ühe elektroni kümnest muundunud vormist.

⁶ Ultimaatonid ei liigu elektronide sees orbiitidel ega keerle ringlustes, vaid hajuvad või koonduvad vastavalt oma telje ümber pöörlemise kiirusele, sellega

määrates erinevused elektronide mõõtudes. Seesama ultimaatonite telje ümber pöörlemise kiirus määrab ka eri tüüpi elektroniüksuste positiivse või negatiivse reaktsiooni. Neist ultimaatonite omavaheliste ühenduste funktsioonidest tulenebki kogu elektronliku aine eraldumine ja koondumine, samuti energia-aine negatiivsete ja positiivsete kehade elektriline eristumine.

⁷ ¶ Iga aatomi diameeter on veidi üle 1/25 000 000-ndiku sentimeetri, elektroni mass moodustab aga veidi üle 1/2000-ndiku väikseima aatomi, vesiniku- aatomi massist. Aatomituumale iseloomulik positiivne prooton ei tarvitse küll olla negatiivsest elektronist suurem, kuid tal on peaaegu kaks tuhat korda suurem mass.

⁸ ¶ Kui aine massi suurendada seni, kuni elektroni mass võrduks ühe kümnendiku untsiga [2,84 grammi], ja suurendada proportsionaalselt ka selle mõõtmeid, oleks niisuguse elektroni ruumala võrdne maa- kera ruumalaga. Kui prootonit — mis on 1800 korda elektronist raskem — suurendada nõõpnõelapea suuruseks, siis nõõpnõelapead samavõrra suurenda- des oleks selle läbimõõt võrdne Maa orbiidiga Päikese ümber.

7. ATOMAARNE AINE

¹ Kogu aine ehitus sarnaneb päikesesüsteemi ehitusega. Iga pisikese energiauniversumi keskel on suhteli- selt stabiilne, võrdlemisi püsiv ainelise eksistentsi tuu- maosa. Sellel kesksel üksusel on kolm avaldumisvõim- alust. Energiakeskme ümber tiirleb erinevates ring- lustes lõputu arv energiaüksusi, mida võib üldjoon- tes võrrelda planeetidega, mis tiirlevad ümber päike- se mõnes teie Päikesesüsteemiga sarnanevas tähtede rühmas.

² ¶ Aatomite sees tiirlevad elektronid ümber kes- kel asuva prootoni ja neil on ruumi suhteliselt umbes niisama palju nagu planeetidel, mis tiirlevad päikesüs- teemi sees ümber päikese. Aatomituumaja seesmise elektronorbiidi vahekaugus on aatomi tegeliku suuru- sega võrreldes samasugune nagu kõige sisemise pla- needi Merkuuri kaugus teie Päikesest.

³ Elektronide pöörlemine ümber oma telje ja nende tiirlemiskiirused orbiidil ümber aatomituumaja ületa- vad inimese kujutlusvõime, rääkimata nende kompo- nentide, ultimaatonite kiirustest. Positiivsed raadiu- miosakesed lendavad kosmosesse kiirusega kuusteist tuhat kilomeetrit sekundis, negatiivsed osakesed saa- vutavad aga ligikaudu valguse kiiruse.

⁴ Kohalikud universumid on üles ehitatud küm- nendsüsteemi järgi. Kaheses universumis on täpselt sada eristatavat kosmoseenergia aatom-ainestumist, see on aine maksimaalne võimalik korrastatus Neba- donis. Need sada ainevormi koosnevad regulaarsest seeriast, milles ümber keskse ja suhteliselt kompak- tse tuuma tiirleb üks kuni sada elektroni. Just see eri ener- giate korrapärane ja töökindel ühendus moodustabki aine.

⁵ Mitte kõigi maailmade pealispinnal ei tule ilmsiks sada äratuntavat elementi, kuid nad on kusagil ole- mas, on olnud olemas või on välja kujunemas. See, mi- tu sajast aatomitüübist on vaadeldavad, sõltub planeedi päritolu ja hilisema evolutsiooni jooksul valitsenud tingimustest. Raskemaid aatomeid paljudes maailma- des pinnal ei leidu. Isegi Urantial teada olevad raske- mad elemendid ilmutavad kalduvust laguneda, seda illustreerib ka raadiumi käitumine.

⁶ Aatomi stabiilsus sõltub elektriliselt mitteaktiiv- sete neutronite arvust tuumas. Keemiline käitumine sõltub täielikult vabalt tiirlevate elektronide aktiivsu- sest.

⁷ Orvontonis pole kunagi olnud võimalik loodus- likult üheks aatomisüsteemiks koonduda enamal kui sajalt orbitaalelektronil. Kui orbitaalvälja on viidud sa- da üks elektroni, on keskne prooton selle tulemusena momentaanselt lagunened, paisates laiali elektrone ja teisi vabanened energiaid.

⁸ Ehkki aatomites võib sisalduda üks kuni sa- da orbitaalelektroni, tiirlevad suurtes aatomites vaid kümme välimist elektroni ümber keskse tuuma sel- gepiiriliste üksikkedahena, liikudes terviklike ja kom- paktsetena täpsel ning kindlapiirilistel orbiitidel. Kolmekümnet keskmale lähimat elektroni on eral- di ja korrastatud kehadena raske jälgida või avastada. See elektronide käitumise suhteline sõltuvus tuuma lähedusest kehtib kõigis aatomites, olenemata nende elektronide arvust. Mida lähemal tuumale, seda vä- hem on elektronidel individuaalsust. Elektroni laine- energia ulatus võib olla nii suur, et hõlmab terveid tuumalähedasi orbiite; see kehtib eriti aatomituuma- le kõige lähemate elektronide kohta.

⁹ Kolmekümnel kõige seesmisemal orbitaalelektroni on oma individuaalsus, kuid nende energiasüsteemid kalduvad segunema, ulatudes elektronist elektro- nini ja peaaegu orbiidist orbiidini. Järgmised kolm- kümmed elektroni moodustavad teise pere ehk ener- giatsoonid ning neil on rohkem individuaalsust, sest nende ainekehadel on täielikum kontroll oma energia- süsteemide üle. Järgmised kolmkümmed elektroni,

kolmas energiatsoon, on veelgi individualiseeritud ning elektronid ringlevad veel kindlamatel ja selgema- tel orbiitidel. Viimased kümme elektroni, mida esineb vaid kümnes kõige raskemas elemendis, on väärrikalt iseseisvad ning võivad seetõttu ematuuma kontrolli alt enam-vähem vabalt lahkuda. Minimaalsete tempera- tuuri- ja rõhumuutuste korral pääsevad selle neljanda, välimise rühma elektronid keskse tuuma haardest, mi- da illustreerib ka uraani ja teiste selletaoliste elemen- tide spontaanne lagunemine.

¹⁰ Esimesest kahekümne seitsmest aatomist, mis si- saldavad üks kuni kakskümmed seitse orbitaalelektroni, on kergem aru saada kui ülejäänutest. Kaheküm- ne kaheksandast edasi kohtame Määratlematu Abso- luudi oletatava kohaloleku üha suuremat prognoosi- matust. Kuid see elektronide prognoosimatus on osa- liselt tingitud ultimaatonite erinevast pöörlemiskiir- rusest ümber oma telje ja ultimaatonite seletamatust kalduvusest „kokku liibuda”. Muud mõjud — füüsi- lised, elektrilised, magnetilised ja gravitatsioonilised — põhjustavad samuti muutusi elektronide käitumi- ses. Aatomid on seega prognoosimatud nagu isikud. Statistikutel võivad kuulutada, et on avastanud seadu- sed, millele alluvad suured aatomite või isikute hul- gad, kuid üksikute aatomite või isikute kohta see ei kehti.

8. AATOMITE KOHESIOON

¹ Gravitatsioon on küll üks mitmest tegurist, mis aatomi pisikest energiasüsteemi koos hoiab, kuid nen- de füüsiliste põhiüksuste sees ja nende vahel on ole- mas veel võimas tundmatu energia, nende põhistruk- tuuri ja lõpliku käitumise saladus, Urantial veel avas- tamata jõud. See universaalne mõju täidab kogu ruu- mi, mis hõlmab seda pisikest energiasüsteemi.

² Aatomi elektronide vaheline ruum ei ole tühi. Se- da elektronidevahelist ruumi aktiveerivad kogu aa- tomi ulatuses lainelised avaldumisnähtused, mis on täiesti sünkroonsed elektronide kiirusega ja ultima- atonite tiirlemisega. See jõud ei allu päriselt teie tun- tud seadusele positiivsest ja negatiivsest tõmbejõust, mistõttu selle käitumine on mõnikord prognoosima- tu. See nimetu mõju näib olevat Määratlematu Abso- luudi reageering kosmosejõu tasemel.

³ Aatomituuma laetud prootoneid ja laenguta neutroneid hoiab koos mesotroni kompenseeriv tege- vus. Mesotron on elektronist 180 korda raskem aine- osake. Kui see poleks niiviisi korraldatud, lõhestaks prootonite elektrilaeng aatomituuma.

⁴ Aatomid on niisuguse ehitusega, et tuuma ei saa koos hoida ei elektrilised ega gravitatsioonijõud. Tuuma terviklikkust säilitab mesotroni kahesugune siduv tegevus, millega laetud ja laenguta osakesi saab koos hoida kõrgema jõu-massi võimsuse abil ja lisaks mõjuga, mis sunnib prootoneid ja neutroneid pidevalt omavahel kohti vahetama. Mesotron sunnib tuumaosakeste elektrilaengut pidevalt prootonite ja neutronite vahel edasi-tagasi loopima. Sekundi kaduvväikese murdosa jooksul on mingi tuumaosake laetud prooton ja järgmisel hetkel juba laenguta neutron. Ja need energiaoleku vahetumised on nii uskumatult kiired, et elektrilaengul pole mingit võimalust lagundavat mõju avaldada. Selliselt toimib mesotron „energiat kandva” osakesena, mis aitab oluliselt kaasa aatomituuma stabiilsusele.

⁵ Mesotroni olemasolu ja tegevusega on seletatav ka teine aatomiga seotud mõistatus. Kui aatomid on radioaktiivsed, kiirgavad nad palju rohkem energiat, kui võiks arvata. See ülemäärane kiirgus tuleb „energiat kandva” mesotroni lagunemisest, millest saab sel moel tavaline elektron. Mesotroni lagunemisega kaasneb ka teatavate väikeste laenguta osakeste kiirgumine.

⁶ Mesotroni olemasoluga on seletatavad teavad aatomituuma kohesioonilised omadused, kuid mitte prootonite omavaheline haakumine (kohesioon) ega neutroni haardumine (adhesioon) neutroni külge. Aatomi koospüsiva terviklikkuse tagab paradoksaalne ja võimas jõud, energiavorm, mida Urantial pole veel avastatud.

⁷ Neid mesotrone leidub külluses kosmilistes kiirtes, mis nii lakkamatult teie planeedi vastu pörkavad.

9. LOODUSFILOSOFIA

¹ Mitte ainult religioon ei ole dogmaatiline, niisama dogmaatiline kaldub olema ka loodusfilosofia. Kui tuntud usuõpetaja arutles, et loodus põhineb arvul seitse, sest inimese peas on seitse avaust, siis oleks ta keemia parema tundmise korral võinud seda uskumust kaitsta füüsilise maailma tõelise nähtuse alusel. Kõigis füüsilistes aja ja ruumi universumites, vaatamata nende energiakoosseisu universaalsele kümnendsüsteemilisele avaldumisele, on alati olemas eelaine seitsmese elektronilise korrastatuse reaalsuse meenutaja.

² Number seitse on keskse universumi ja iseloomu sünnipäraste omaduste edastamise vaimse süsteemi põhiarv, kuid energiale, ainele ja ainelisele loodule on omane arv kümme, kümnendsüsteem. Vaatama-

ta sellele ilmneb aatomimaailmas teatav perioodiline omapära, mis kordub seitsmeste rühmadena — ommoodi sünnimärk, mis osutab ainelise maailma kaugele vaimsele päritolule.

³ See loodu ehituses visalt korduv seitsmesus ilmneb keemias sarnaste füüsiliste ja keemiliste omaduste kordumisena seitsmeste perioodide kaupa, kui järjestada põhielemendid nende aatommasside alusel. Kui Urantia keemilised elemendid selliselt ritta seada, kalduvad kõik kvaliteedid või omadused seitsmekaupakorduma. See seitsmeste rühmade korrapärane vaheldumine kordub nõrgenevalt ja variatsioonidega kogu keemiliste elementide tabeli ulatuses ning on kõige selgemalt näha esimestes ehk kergemates aatomirühmades. Kui alustada suvalisest elemendist ja võtta aluseks mingi üks omadus, siis kuues järgmises elemendis on see teistsugune, kuid kaldub kaheksandani jõudes taasilmuma, mis tähendab, et kaheksas keemiliselt aktiivne element sarnaneb esimesega, üheksas teisega jne. Niisugune fakt viitab vaieldamatult algenergia seitsmesele koosseisule ning näitab aja ja ruumi loodute seitsmese mitmekesisuse aluseks olevat reaalsust. Inimesed peaksid ka tähele panema, et valge valguse spektris on seitse värvi.

⁴ Kuid mitte kõik loodusteaduse oletused ei ole kehtivad: näiteks hüpoteetiline eeter, mis kujutab endast inimese leidlikku püüdu moodustada tervikpilt sellest, mida ta ruuminähtuste kohta ei tea. Universumifilosoofiat ei saa põhjendada niinimetatud teaduse tähelepanekutega. Teadlane kalduks eitama, et röövikust areneb liblikas, kui niisugust muundumist poleks oma silmaga võimalik näha.

⁵ Bioloogilise kohastumisega kaasnev füüsiline stabiilsus esineb looduses ainult loodu Meisterarhitektide peaaegu lõpmatu tarkuse tõttu. Aineüksusi, mis on ühtaegu nii stabiilsed ja nii tõhusalt paindlikud, võiks kavandada üksnes transtsendentaalne tarkus.

10. UNIVERSAALSED MITTEVAIMSED ENERGIASÜSTEEMID (AINELISE MEELE SÜSTEEMID)

¹ Suhtelise kosmilise reaalsuse lõputu ulatus Paradiisi monota absoluutsusest kosmose võimsusvaru absoluutsuseni vihjab teatavatele arengutele Esimese Allika ja Keskme mittevaimsete reaalsuste suhetes — need on reaalsused, mis peituvad kosmose võimsusvarus, ilmnevad monotas ja avalduvad aeg-ajalt nende vahepealsetel kosmilistel tasanditel. Et see igavene energiatsükkel ringleb universumite Isas, siis on see absoluutne, ja olles absoluutne, pole see ei fakti ega

väärtuse poolest laiendatav. Vaatamata sellele teostab Algne Isa praegugi — nagu alati — end aegruumi üha avarduval areenil ning aega ja ruumi ületavates tähendustes, muutuvate vaherkordade areenil, kus energiaaine allutatakse elava ja isikulise meele kogemusliku püüdlamise kaudu üha enam elava ja jumaliku vaimu ülemjuhtimisele.

² Universaalsed mittevaimsed energiad taasühinevad muude kui Looja meele elavates süsteemides eri tasemetel, millest mõningaid võib kirjeldada järgmiselt:

³ ¶ 1. *meeleabivaimu eelne meel*. See meeletasand ei ole kogev ning selle eest hoolitsevad asustatud maailmades Füüsilised Meisterjuhtijad. See on mehaaniline meel, enamiku kõige algelisemate aineliste eluvormide mitteõpetatav intellekt, kuid mitteõpetatav meel tegutseb veel paljudel tasemetel peale algelise planeedielu;

⁴ ¶ 2. *meeleabivaimu meel*. See on kohaliku universumi Emavaimu hoolekanne oma seitsme meeleabivaimu kaudu ainelise meele õpetataval (mittemehaanilisel) tasemel. Sellel tasemel on aineeline meel kogev: inimintellektist madalama (loomse) intellektina esimeses viies meeleabivaimus; inimintellektina (kõlbelise intellektina) seitsmes meeleabivaimus; üleiniimliku (keskteelise) intellektina kahes viimases meeleabivaimus;

⁵ ¶ 3. *arenev morontiaemel* — arenevate isiksuste avarduv teadvus kohaliku universumi tõusutee jooksul. Selle on annetanud kohaliku universumi Emavaim ühenduses Looja-Pojaga. Selle meeletasandiga kaasneb morontia tüüpi eluväljendussüsteem, ainelise ja vaimse süntees, mida teostavad kohalikus universumis Morontia Võimsusejuhendajad. Morontiaemel tegutseb morontiaelu 570 tasandile reageerides erinevalt, ilmutades kõrgematel saavutatud tasanditel üha paremat ühinemisvõimet kosmilise meelega. See on surelike loodud-olendite arengusuund, kuid mittemorontia tüüpi meelt annetavad Universumi Poeg ja Universumi Vaim ka kohalike loodute mittemorontia lastele.

⁶ ¶ *Kosmiline meel*. See on aja ja ruumi seitsmekordne mitmekesisstatud meel ning igaüks Seitsmest Meistervaimust hoolitseb ühes seitsmest superuniversumist ühe selle meele faasi eest. Kosmiline meel hõlmab kõiki piiritletud meele tasandeid ja on kogemuslikult kooskõlas Ülimate Meele arenguliste jumalustasanditega, transtsendentselt aga absoluutse meele eksistentsiaalsete tasanditega — Ühise Toimija otseste ringlustega.

⁷ Paradiisis on meel absoluutne, Havonas absoniitne, Orvontonis piiritletud. Meelega käivad alati kaasas elava hoolekande kohalolek ja tegevus ning eri energiasüsteemid ning see kehtib meele kõigi tasandite ja kõigi liikide kohta. Kuid kosmilisest meelest edasi on meele ja mittevaimse energia suhteid üha raskem kirjeldada. Havona meel on absoluutsest madalam, kuid arengulisest kõrgem; olles eksistentsiaalselt kogemuslik, on see absoniitsusele lähemal kui ükski teine teile avaldatud mõiste. Paradiisi meel ei ole inimlikult mõistetav: see on eksistentsiaalne, mitteruumiline ja mitteajalik. Kuid kõigi nende meeletasandite kohal lasub Ühise Toimija kõikne kohalolek — Paradiisis oleva Meelejumala meelegravitatsiooni haare.

11. UNIVERSUMI TOIMEMEHHANISMID

¹ Meele hindamisel ja tunnistamisel tuleks arvestada, et universum ei ole ei mehaaniline ega ka mitte maagiline. See on meele looming ja seadustele alluv mehhanism. Ent kuigi praktikas näivad looduseadused toimivat kaheses, füüsilises ja vaimses maailmas, on need tegelikult üks. Esimene Allikas ja Kese on kogu ainestumise algpõhjus ja samal ajal kõigi vaimude esimene ja viimane Isa. Paradiisi-Isa ilmub Havonavälistes universumites isiklikult ainult puhta energia ja puhta vaimuna — Mõttekohandajate ja teiste samasuguste fragmentidena.

² ¶ Kogu loodu üle ei valitse üksnes toimemehhanismid; universumite universum *in toto* on meele kavandatud, meele tehtud ja meele läbi valitsetav. Kuid universumite universumi jumalik mehhanism on inimese piiritletud meele teaduslike meetodite jaoks üldise liiga täiuslik, et oleks võimalik märgata kas või jälgegi lõpmatu meele domineerimisest. Sest see loov, juhtiv ja alalhoidev meel ei ole aineeline meel ega loodud-olendi meel; see on jumaliku reaalsuse loojatasanditel tegutsev ja neilt lähtuv vaim-meel.

³ Võime eristada ja avastada meelt universumi toimemehhanismides sõltub täielikult niisuguse vaatlusega tegeleva uuriva meele võimest, ulatusest ja võimalustest. Aja ja ruumi energiatest moodustatud aegruumilised meeled alluvad aja ja ruumi mehhanismidele.

⁴ ¶ Universumite universumi mitteisikulise aegruumi toimemehhanismi kaks tahku on liikumine ja universumi gravitatsioon. Tasandid, millel Vaim, meel ja aine reageerivad gravitatsioonile, on ajast üsna sõltumatud, kuid ruumist sõltumatud (mitteruumilised)

on üksnes reaalsuse tõelised vaimutasandid. Universumi kõrgemad meeletasandid — vaim-meele tasandid — võivad olla ka mitteruumilised, kuid ainelise meeletasandid, näiteks inimmeel, reageerivad universumi gravitatsiooni mõjudele. Niisugune reageerimine väheneb sedamööda, kuidas tugevneb sellise meeletasandite samastumine vaimuga. Vaimureaalsuse tasandeid tuntakse ära nende vaimusisalduse järgi ning vaimsust ajas ja ruumis iseloomustab lineaarsele gravitatsioonile reageerimise pöördvõrdelisus.

⁵ Lineaarsele gravitatsioonile reageerimise tugevus on mittevaimse energia kvantitatiivne mõõt. Selle haardele allub igasugune mass — korrastatud energia —, välja arvatud siis, kui seda mõjutavad liikumine ja meel. Lineaarne gravitatsioon on makrokosmose lühiulatusega kooshoidev jõud, umbes nagu aatomisisesed jõud on mikrokosmose lühiulatusega kooshoidvad jõud. Füüsiline ainestunud energia, mis on korrastatud niinimetatud aineks, ei saa läbida ruumi, ilma et ta reageeriks lineaarsele gravitatsioonile. Kuigi niisugune reageerimine on võrdelises sõltuvuses massist, muudab vahepealne ruum seda nõnda, et lõpptulemust saab arvestada vaid ligikaudselt, pöördvõrdelises sõltuvuses kauguse ruudust. Kosmos võidab lõpuks lineaarse gravitatsiooni, sest siin tulevad mängu arvukate aineülest jõudude antigravitatsioonilised mõjud, mis toimivad gravitatsiooni ja kõikide sellest põhjustatud reageeringute neutraliseerimiseks.

⁶ ¶ Äärmiselt keerulised ja ülimalt automatiseerituna näivad kosmilised toimemehhanismid kalduvad alati varjama neis oleva algatava või loova meeletasandite kohalolekut kõigi ja igasuguste intellektide eest, mis on universumis mehhanismi enda olemuse ja võimete tasemest väga palju madalamal. Seetõttu on paratamatu, et kõrgemad universumi toimemehhanismid näivad loodud-olendite madalamatele klassidele olevat ilma meeleta. Ainus võimalik vastuväide sellele järeldusele oleks näha meeletasandite olemasolu *näiliselt isereguleeruva universumi* hämmastavas nähtuses — ent see on pigem filosoofiline kui tegelik kogemusse puutuv küsimus.

⁷ Et meel koordineerib universumit, ei ole toimemehhanismid püsivad. Kosmilise isereguleeruvusega kaasnev edenev evolutsioon on universaalne nähtus. Universumi arenguvõime oma lõputus spontaansuses on ammendamatu. Progressi harmoonilise ühtsuse poole, üha keerulisemaks muutuvatel suhetel rajanevat kogemuslikku sünteesi võiks teoks teha vaid sihikindel ja domineeriv meel.

⁸ Mida kõrgem on mingisuguse universuminähtusega seonduv universumimeel, seda raskem on alati tüüpi meel seda märgata. Ja et universumi toimemehhanismi meel on loov vaim-meel (isegi Lõpmatu enda meel), ei saa universumi madalama taseme meel seda kunagi avastada ega eristada, ammugi siis *madalaim* meel kõigest, inimmeel. Kuigi arenev loomast põlvnev inimmeel on loomu poolest Jumalat otsiv, ei ole see üks ega iseenesest loomupäraselt Jumalat tundev.

12. ALGKUJU JA VORM — MEELE DOMINEERIMINE

¹ Toimemehhanismide evolutsioon märgib ja näitab loova meeletasandite varjatud kohalolekut ja domineerimist. Sureliku intellekti võime välja mõelda, kavandada ja luua automaatseid mehhanisme osutab inimmeele kõrgemate, loovate ja sihipärase omaduste domineerivale mõjule planeedil. Meel sirutub alati järgimise eesmärkide poole:

- ² 1. ainelisteh mehhanismide loomine;
- ³ 2. peidetud saladuste avastamine;
- ⁴ 3. kaugete olukordade uurimine;
- ⁵ 4. meelesüsteemide formuleerimine;
- ⁶ 5. tarkuse omandamisega seotud sihtide saavutamise;
- ⁷ 6. vaimutasanditeni jõudmine.
- ⁸ 7. jumaliku saatuse — ülimalt, viimase ja absoluutse — saavutamine.

⁹ ¶ Meel on alati loov. Üksikule loomale, surelikule, morontialasele, tõusuvaimule või lõplikkuseni jõudjale annetatud meel on alati võimeline looma elava loodud-olendi identiteedi jaoks sobiva ja kasuliku keha. Kuid isiksuse ilmnemine või identiteedi algkuju kui selline ei ole ei füüsilise, meeletasandite ega vaimse energia avaldumisvorm. Isiksuse vorm on elusolendi *algkuju* aspekt; sellega kaasneb energiateg *korraldus* ja see koos elu ning liikumisega ongi loodud-olendi eksistentsi *toimemehhanism*.

¹⁰ Ka vaimolenditel on vorm ja need vaimude vormid (algkujud) on reaalsed. Isegi kõige kõrgemat liikumise vaimisiksustel on vormid — isiksuse ilmnemine, mis on igas mõttes analoogilised Urantia surelikele kehadele. Peaaegu kõigil olenditel, keda seitsmes superuniversumis kohata võib, on oma vorm. Kuid sellest üldreeglisest on mõned erandid: Mõttekohandajad näivad olevat vormita, kuni nad pole ühte sulanud oma surelike kaaslaste ellujäävate hingedega. Ka Üksildastel Sõnumitoojatel, Inspireeritud Kolmsuslikel

Vaimudel, Lõpmatu Vaimu Isiklikel Abilistel, Gravitatsiooni Sõnumitoojatel, Transtsendentsetel Kroonikutel ja teatavatel teistelgi ei ole avastatavat vormi. Ent need on vähesed erandid; suuremal osal on *bona fide* isiksusevorm, mis on neile individuaalselt iseloomulik, äratuntav ja isiklikult eristatav.

¹¹ Ühendus kosmilise meelega ja meeleadivaimude hoolekanne kujundavad arenevale inimolendile sobiva füüsilise keha. Samamoodi individualiseerib morontiaameel kõigile surelikele ellujääjatele morontia vormi. Nii nagu iga inimolendi surelik keha on isiklik ja talle iseloomulik, on ka morontia vorm väga individuaalne ja piisavalt iseloomulik loovale meelele, mis selle üle domineerib. Kaks morontia vormi ei ole omavahel rohkem sarnased kui kaks suvalist inimkeha. Morontia Võimsusejuhendajaid saatvad seeravid annavad ühesuguse morontiamaterjali, millega morontiaelu saab peale hakata. Ja pärast morontiaelu leitakse, et vaimuvormid on niisama mitmekesised, isikulised ja iseloomulikud neile, kes nende vaim-meele sisimas elavad.

¹² ¶ Te mõtlete oma ainelises maailmas, et kehal on vaim, kuid meie seisukohalt on vaimul keha. Aineli- sed silmad on tõelised aknad vaimust sündinud hingele. Vaim on arhitekt, meel on ehitaja, keha on aine- line ehitis.

¹³ ¶ Füüsiline, vaimne ja meeenergia iseenesest ning oma puhtas olekus ei avalda füüsilistes univer-

sumites tegelike nähtustena üksteisele mõju. Paradiis on need kolm energiat kooskõlastavad, Havonas kooskõlastatud, kuid piiritletud tegevuste universu- mitasanditel kohtab kõikvõimalikke ainelise, meeleo- mase ja vaimse domineerimise viise. Aja ja ruumi mit- teisikulistes olukordades näib olevat ülekaalus füüsili- ne energia, kuid samuti paistab, et mida jumalikum on vaim-meele eesmärk ja lähem on tegevus ülimus- likkusele, seda domineerivamaks saab vaimufaas ning vaim-meele viimasel tasandil võib see saada peaaegu täielikult domineerivaks. Absoluutsel tasandil on vaim kindel dominant. Ja sealt edasi, läbi aja ja ruu- mi maailmade, kõikjal, kus on olemas jumalik vaimu- reaalsus, kõikjal, kus tegutseb reaalne vaim-meel, kal- dub alati moodustuma selle vaimureaalsuse aine- line või füüsiline teisik.

¹⁴ Vaim on loov reaalsus: füüsiline teisik on selle vaimureaalsuse peegeldus ajas ja ruumis, vaim-meele loova tegevuse füüsiline vastukaja.

¹⁵ Meel valitseb universumis aine üle, nii nagu meel omakorda reageerib vaimu täielikule ülemvõimule. Ja vaid see meel, mis allutab end ise vaimu suunamisele, võib loota surelikus ajalis-ruumilises eksistentsis ellu jääda kui Ülimate, Viimase ja Absoluutse — Lõpmatu igavese vaimumaailma surematu laps.

¹⁶ [Esitanud Nebadonis teeniv Vägev Sõnumitooja Gabrieli palvel.]